"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

M. Popovich, Secretary.

Subscription per year $4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Прічард і Мекґреґор, у Вінніпеґу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік $4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

НОВИЙ КОЗИР ФРАНЦІЇ ПРОТИ АНҐЛІЇ

Французький міністер закордонних справ Бріян приїхав без ніякого попереднього повідомлення в Лондон на конференцію з анґлійським міністром закордонних справ Чемберлейном в справі закордонної політики. Бріян хоче запевнення, що Анґлія буде попирати французьку імперіялістичну політику в Німеччині Згори лякає Чемберлейна, ще перед побаченням з ним, що коли Анґлія відмовиться, Франція підпише вигідну протинімецьку угоду з радянським урядом.

Бріян вибрав час, коли відносини між радянським і анґлійським урядами дуже натягнені, коли, як каже телеґрама, Европа є шахматною дошкою, а грачами на ній є Москва, червоні, і Лондон, білі. Бріян вибрав цей час, щоб добитися від уряду Балдвина якнайбільших уступок французькій політиці в Німеччині. Коли-ж Анґлія відмовиться, то, Бріян цего не скриває, французький уряд негайно підпише угоду з Красіном.

Ось тобі й союзники. Хоч йти мені на уступки — добре, не хоч — я заключую договір з тим, з яким ти тепер на мечах. Розуміється, передчасним є думати, що Франція розірве дружбу з Анґлією і вротягне руку Радянським Республікам. Французький уряд тільки використовує хвилю, щоб вирвати в Анґлії концесії. Але це вже само по собі свідчить, що між капіталістами Франції і Анґлії до приятельських відносин далеко.

Вже сама заява Бріяна про те, що в разі відмовлення Анґлії Франція заключить протинімецький союз з радянським урядом, говорить, що дві найбільші европейські капіталістичні ще й до того союзні держави, у своїй взаїмній конкуренції, стараються наздоптати одна другій на нагніток. Треба також знати, що мова Бріяна є дипльоматична, бо говорячи отверто про можливости протинімецького союзу між Францією і Радянським Союзом, він тим самим недвозначно натякає, що той союз одночасно буде і протианґлійський.

Взагалі урядові Балдвина йде, як з Петрового дня. Китайські події спати не дають; щойно тільки коштом 60 міліонів доларів народніх грошей залагодив спір між майнерами і властителями копалень, а тут Бріян підсуває свиню. Лякає угодою з Радянським Союзом саме тоді, як Чемберлейн всіма сисилами старається намовити всі капіталістичні держави до спільного виступу проти Радянських Республік. І це робить союзник!

АМЕРИКАНСЬКЕ ПРАВОСУДІЄ.

Останніми часами в Злучених Державах було кілька скандальних кримінальних процесів, які через довгий час не сходили зі шпальт капіталістичних ґазет. В Злучених Державах закон каже: "Око за око, зуб за зуб". Коли ти замордуєш когось, за це замордують тебе, по закону.

Тільки не для всіх людей в Злучених Державах закони писані однаково. Всі ми ще добре памятаємо, як примінено закон "око за око, зуб за зуб" до вбивців, міліонерських синків-студентів Леопольда і Лоеба, що задля пригод замордували свого шкільного товариша. Для них закон зробив виняток і їх, за страшне наперед впляновано вбивство, засуджено на вязницю.

Недавно в Шікаґо закінчилася сензаційна кримінальна розправа над міліонером Шепердом, якого оскаржено за затроєння тифозними бакцилями свого молодого племянника-міліонера з метою загарбати його міліони. Не дивлячись, що Шепердів співучасник, доктор, який дав йому ці бакцилі, признався у всему, Шеперда цілком оправдано і звільнено. Свояки і наречена помершого оспорюють лише наслідство Шеперда на міліони, доказуючи, що померший міліонер написав своє завіщання перед смерттю під диктат самого Шеперда.

Тепер як американська, так і канадійська буржуазна преса заповнена описами про нову кримінальну розправу в Шікаґо над Росселом Скатом, якого називають "бувшим канадійським фінансістом". Його оскаржено за те, що він разом зі своїм братом Робертом Скатом замордував в Шікаґо, з метою рабунку, аптекарського клерка Дж. Маврера. Росселів брат втік, а його самого арештовано, доказано вину і засуджено на повішення. Россел Скат апелював до вищого суду і той засуд потвердив. Його мали повісити 17. липня. Але рідня, а особливо його жінка почала старатися, щоб спасти його від шибениці. Коли-ж ніякі заходи не помогли, шість годин перед виконанням вироку наспіла до суду телеґрама, будьто би від Росселового брата, в якій цей мнимий брат оправдував Россела, а одночасно повідомляв, що він сам явиться на суд.

Екзекуцію відтягнули і почали чекати Росселового брата. Брат не являвся, а потім виявилося, що телеґрама була підроблена. Тоді знову рішено виконати вирок над Росселом 24. липня. Жінка і свояки Россела кинулися на всі боки а нарешті до ґубернатора стейту Илинойс і чотири годині перед виконанням, вирок знову стримано, щоб дати нагоду з'екзаменувати умовий стан засудженого. Закликано спеціялістів і ті найшли, що Россел Скат божевільний, а божевільних, розуміється, не вішають. І замісць вішалиці, його забрали до шпиталю.

Тільки сам "божевільний" зовсім що иншого говорить про себе. Він каже: "Вони хочуть, щоб я вдавав божевільного, але я цего не буду робити. Я є здоровий як і кожний инший".

І суд стейту Илинойс поставлений в дурне положення. Чоловіка признано винним, і навіть два рази засуджено і за кілька годин перед самим вироком просто блофами вирятовувано: раз анонімною телеґрамою, другий раз претекстом божевільства — це поставило шікаґовські судові власти в таке глупе положення, що вони починають говорити про цілковите скасування смертних присудів в стейті. Воно й правда, що за інтерес засуджувати людину на смерть, коли, якщо вона багата, вона найде багато шляхів для того, щоб тої смерті уникнути. Але це тільки тоді коли вона багата. Міліонерських синків-вбивців признано дурними не тому, що вони такими були, або що на це позволяв закон, але тому, що так хотіли міліони їх батьків. Міліонера Шеперда оправдано за замордування свого племянника не тому, що йому не доказано провини, але тому, що він міліонер. Зараз після оправдання, його власний шофер набив йому морду в коридорі судового будинку, називаючи його вбивцем.

А тепер ось третій зразок. Розуміється, ніхто тут не каже, що Ската треба повісити. Але-ж закон каже "око за око, зуб за зуб" (Злучені Держави — країна біблійних фундаменталістів), суд засудив раз, другий раз, три рази водили чоловіка на вішалицю, а на останку роблять його божевільним. Роблять суд і закон играшкою в руках міліонерів, злодіїв і крутіїв. Бо в руках сильних світа цего — капіталістичні закони і суди дійсно є лише послушною зброєю.

Робітник.

ДИКТАТУРА КАПІТАЛІСТІВ В КАНАДІ.

(Стаття написана спеціяльно для "У.Р.В.")

Загальні вибори наближаються і політикани заняті намащуванням своїх виборчих машин. За кілька тижнів ґазети, попи і політикани будуть нам казати, що уряд Канади є "уряд з народу, через народ і для народу", що "голос народу є голос божий", і що народні маси "понад всім".

Навіть "робітничі" лідери будуть підголосками цего крику. Ці послідувачі Рамсея МекДоналда і Пилипа Сновдена ніколи не втомляться оповідати робітникам і фармерам, що виборча урна рядить країною і що багацтво і безробіття можна усунути, вибравши "робітників" до ріжних парляментів. Але що кажуть факти?

Перше всего, ми мусимо памятати, що парлямент не урядує — що парлямент є лише куртиною, за якою урядують капіталістичні диктатори.

Погляньмо, як воно є.

Приблизно рік тому назад "фармерський" (Ґрінфілдів) уряд в Алберті попав в фінансові трудности. Фармері були так безнадійно заморґеджовані і задовжені, що вони не були в спромозі заплатити свого податку. Навіть дрібні бизнесмени в таких містах, як Едмонтон і Келґари опинилися в такому стані, що й вони не могли заплатити свого податку. Наслідок був такий, що "фармерський" уряд Алберти опинився перед лицем порожньої каси.

Що-ж було робити?

Уряд представив в парляменті так званий "The Mineral Tax Bill". Він мав на цілі наложити таксу на землі, в яких були мінерали, а це: нафта, вуголь, залізо, золото, і т. ин. Законопроєкт зістав ухвалений і затягнений в книгу статутів. Він став законом Алберти.

Але Сіпіар, Годсон Бей, Емпіріал Ойл Компани і инші капіталістичні компанії є властителями багатьох міліонів акрів землі в Алберті. Ці компанії вдалися до Оттави до міністра справедливости, який сам є шеровцем і директором в капіталістичних компаній.

І "Мінерал Текс Ект" зістав усунений з статутової книги провінції Алберти на росказ цих капіталістів. Так один чоловік уневажнив ухвалу провінціонального парляменту.

Високі фінанси.

Але провінціональна каса була порожна і щось треба було зробити, щоб дістати грошей на заплачення проценту за провінціональні бонди.

І "фармерський" уряд установив "Liequor Board" для продажі пива, горівки і т. ин., в спеціяльних склепах. Першого року той "Лікер Борд" дав один міліон доларів доходу, а бондовцям був запевнений їх дохід.

Властителем найбільшої скількости бондів був "Бенк оф Монтреал". І на чолі цего "Лікер Борд'у" в Алберті став чоловік з "Бенк оф Монтреал". Поставлений він там для того, щоб доглядати інтереси банкових баронів з Сейнт Джеймс стріту в Монтреалі.

Більше диктатури.

Можна навести багато инших випадків, де диктатура капіталістів уневажнювала рішення парляменту. Лише рік тому назад "фармерський" уряд Брекена в Манітобі пав жертвою цієї залізної пяти. Він ухвалив відомий "Ґрейн Фючур Ект", який пішов до коша так само, як і албертійський "Мінерал Текс Ект".

Ми не повинні забувати, що навіть парляментарні закони, ухвалені федеральним урядом, вміють подорожувати таким самим шляхом. Свідоцтвом цего є доля відомого "Індостріял Диспютс Ект", який зістав уневажнений через Privy Council в Лондоні, в Анґлії.

Час від часу парляменти переводять ухвали і час від часу гурток банкових баронів ці ухвали парляменту уневажнює.

Світова війна.

Чи питали парляменту, як проголошували світову війну? Чи парлямент дійсно контролював перевіз війська? Де був парлямент, як канадійських жовнірів послано в Сибір проти Радянських Республік? Чи Версальський договір підписали після того, як порадилися парляменту?

Ці і багато инших подібних питань мусять бути поставлені і на кожне з них треба ясно відповісти. В нинішних днях панування імперіялізму — парлямент служить тільки прикриттям для дійсного уряду країни, служить прикриттям для залізної пяти капіталістичної диктатури від очей робітників і фармерів.

І всі гарні балачки про демократію, про "уряд з народу" і "найвищу владу виборчої урни" є нічого иншого, як маска на лиці капіталістичної диктатури. Вона туманить маси робітників і фармерів тим, що будьто би вони, працюючі, дійсно урядують і контролюють.

Ті "соціял-демократи" і "робітничі" політикани, які обожають демократію і стоять за "владою через бальоти" лише помагають туманити народ. І тому вони є ворогами робітників і фармерів.

Маску знято.

В Італії, Еспанії, Німеччині, Угорщині і багато инших країнах боротьба робітництва і селянства примусила капіталістів скинути свою прекрасну маску демократії. Коли натиск робітничої кляси в Італії став надто великий, прекрасну демократію відкинено на бік і заступлено страшною диктатурою Мусоліні.

Капіталістична кляса вживає парляменту і гарних фраз так довго, як вони служать цілям туманення робітничих і фармерських мас. Але скоро лише натиск працюючої кляси починає загрожувати владі і багацтву теперішньої пануючої кляси, тоді демократична маска спадає і дійсна природа капіталістичного правління стає в своїй повній страшній наготі.

Г. М. Бартоломю.

ДАРОВ ВІДМОВИВСЯ ВІД ВИНАГОРОДЖЕННЯ.

Шікаґовський адвокат Клеренс Даров, який боронив Сковпса підчас антиеволюційного процесу в Дейтон, Теннесі, відмовився від всякої платні за свою оборону, а навіть від звороту видатків, які поніс в звязку з росправою.

Справу Сковпса мала в своїх руках Юнія Горожанських Свобід і до неї Даров написав лист, в якому відмовився від винагородження за свою працю.

ДЕЛЄҐАЦІЇ ДО РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ

Радянська країна тепер цікавить цілий світ. В однаковій мірі цікавить як робітників, так і капіталістів. Ось вже 8 років зі всіх боків цікавить.

Капіталісти і їх уряди так зацікавлені Радянськими Республіками, що не лишають їх ні на хвилину в спокою. Кілька років тому вони йшли на них збройно. Потім бльокадували, голодом морили, бандитів насилали. Нарешті поїхали дивитися, чому вони не можуть побороти Радянських Республік.

Їхали "неофіціяльні" делеґації ріжних урядів, ріжних капіталістичних країн, оглядали радянську країну, так оглядали, мало їм очі не повилазили, вернули назад до дому, брехали і дивувалися: "як робітник і селянин може правити державою?"...

А тепер кілько їх їздить туди! Що тижня їздять. Їдуть делеґації капіталістів, їдуть і робітничих орґанізації. Тільки не з одноковою метою.

Лишимо панів, а поглянемо на делеґації робітничих орґанізацій. За останній час Радянський Союз відвідали робітничі делеґації Анґлії, Швеції, Бельґії, а тепер поїхала делеґація німецьких робітників. До німецької делеґації увійшло 60 осіб, які представляють орґанізоване робітництво ріжних індустрій. До складу делеґації входять соціял-демократи, безпартійні і комуністи. Як виїзджала делеґація з Берліна, то на її мітінґ прийшло 10,000 робітників. Прийшлося зробити кілька мітінґів, бо на одному люде не вмістилися.

Орґан соц.-зрадників "Форвертс" лютує з того приводу. Каже, що ціла делеґація збільшовичиться в Радянських Республіках, як це свого часу "збільшовичилася" і анґлійська.

Скіглять на робітничих делеґатів до Радянського Союзу капіталісти і їх наймити, соціял-зрадники. І не в силі нічого зробити. Чим більше вони кричать, тим більша тяга закордонного робітництва до робітничо-селянської країни. Хочеться робітникам подивитися на радянське життя, на будівництво, на його міць і недостачі. Хочеться довідатися, чому так лютує на радянську країну світова буржуазія і її підголоски, а подивившись росказати про це цілому світові, як це зробила анґлійська трейдюнійна делеґація.

Хай лютує ворог! Хай бреше і сказиться, то голосу правди не заглушить. Голос правди хоч і не крикливий, але він могутній, непохитний.

І той голос все виразніше лунає по цілому світі з радянської землі. І поглушить він колись капіталістів на віки.

Мусій.

СОЦІЯЛ-ЗРАДНИКИ ПРИ РОБОТІ.

В Варшаві недавно відбувся з'їзд польських професійних союзів під проводом П.П.С. (Польської Партії Соціялістичної). Відомости про цей з'їзд і роботу П.П.С. подаємо в скороченню за львівською ґазетою "Земля і Воля".

Хто плакав ревними сльозами над подоптанням демократії й свободи, коли російські й українські робітники позбавили своїх колишніх капіталістів і дідичів всяких привілеїв і демократичних прав? —На Заході II. Інтернаціонал, а в Польщі П.П.С.

Хто розпинався за демократію і виступав проти грузинських комуністів, коли в минулім році придусили вони трохи грузинських князів, дідичів і меншовиків за те, що ця тепла компанія хотіла загнати грузинських робітників і селян в ярмо анґлійських капіталістів? — На Заході II. Інтернаціонал, а в Польщі П.П.С.

Хто кидав громами на естонських робітників і кричав на весь світ про червоний терор, коли в зимі естонські робітники повстали проти своїх тиранів та на вулицях Реваля вбили в боротьбі кількох буржуїв? — На заході II. Інтернаціонал, а в Польщі П.П.С.

Хто мовчить мов німий, коли крівавий Цанков зі своїми посіпаками шибеницями й стричками "успокоює" болгарських робітників і селян? Хто скликає міжнародні "соціялістичні" конференції для виправдання жорстоких катів болгарського працюючого люду? — На Заході II. Інтенаціонал, а в Польщі П.П.С.

Хто-ж, вкінці, не може добачити, як польська реакція що дня розправляється з революційними робітниками та як ця сама реакція розстрілює селян на східних окраїнах? — Та вже-ж, що ніхто инший, як тільки Польська Партія Соціялістична.

Недавно відбувся III. з'їзд профспілок в Польщі, які находяться всеціло в руках пепесівських угодовців. Звичайно, що в цім з'їзді мусіли бути заінтересовані всі робітники, бо там мали вирішувати всі життєві справи цілої робітничої кляси Польщі.

П.П.С. попросту затаїла перед робітничими масами це, що має відбутися з'їзд. В останніх числах орґанів профспілки залізничників, деревельників і инших, не було ні одніського слова згадки про цей майбутній з'їзд.

Зробила П.П.С. це тому, щоб робітники не могли вибрати делеґатами на з'їзд комуністів. В наслідок цего на 150 делеґатів, тільки 19 було вибраних, а всіх инших згори назначував профспілковий реакційний апарат П.П.С.

Коли-ж на з'їзді виступив з промовою один з делеґатів і натякнув на роботу П.ПС., пепесівці кинулися на промовця, як скажені собаки і робітникам насилу вдалося вирвати свого товариша з рук цеї жовтої зграї.

Так соціял-зрадники в цілому світі боронять тепер панські інтереси і помагають визискувачам душити всякий прояв визвольного робітничого руху. Цеї собачої служби панам робітництво їм ніколи не забуде.

СТАНОВИЩЕ В КИТАЮ.

27. червня в Шанґаю було складено угоду поміж робітничою радою та крамарями. Суть угоди зводиться до того, що крамарі беруть на себе обовязок підтримувати страйкуючих робітників, в заміну чого їм дається змога відкрити свої крамниці, на умові бойкоту японських та анґлійських товарів. Факт складання такої угоди зовсім не є ознакою послаблення анти-імперіялістичного настрою, а навпаки, є доказ рішучости продовжувати страйк ріжними способами в залежности від завдань ріжних кляс, що беруть участь у русі проти імперіялістів, головним чином Японії та Анґлії. Моральна й матеріяльна підтримка, що її крамарі будуть подавати страйкерам, дасть змогу страйкерам триматися довше.

Розстріл демонстрантів у Кантоні, де чужоземні капіталісти вбили 120 робітників, є страшним злочином імперіялістів за останній час. Гонґтонська анґлійська влада, затримуючи усі телеґрами з Кантону, дбає заховати подробиці кантонських подій. Але вже один цей факт свідчить про те, що Анґлія та инші імперіялістичні країни зробили у Кантоні нелюдські злочини.

Анґлійські й японські імперіялісти старанно дбають провокувати Китайців на озброєний виступ проти чужоземців для того, щоб розторощити нинішний революційний рух, обернувши його у друге повстання боксерів і таким шляхом знову зідрати з Китаю сплати.

Але йдучи на таку провокацію, імперіялісти грають з вогнем: революційний рух у Китаю неустанно зростає і ганебні замисли ворогів китайського народу безумовно будуть мати крах. Боксерське повстання 1900 року вдалось так легко подавити тому, що воно було бунтом фанатиків, тоді як нинішний рух, що на чолі його стоять робітники, селяне та студенти всієї країни, має широку підтримку всього китайського народу, а також пролетаріяту всього світу.

Чужоземному капіталізмові може вдасться заняти своїм військом Кантон та инші умовні порти, але цим йому не зламати революційного руху. Навпаки, кожне нове звірство з боку імперіялістичних держав приведе лише до зміцнення революційних орґанізацій та до консолідації анти-мілітаристичного руху. А особливо імперіялісти укріпляють своїми вчинками позицію єдиної революційної партії, Гоміндан, що її підтримують китайський пролетаріят та селянство. Таким чином, не дивлячись на аґресивність імперіялістичних хижаків, становище у Китаю нині далеко сприятливіше, ніж коли-б то не було.

Сен Катаяма.

ТАРАС ТРЯСИЛО.

(Прольоґ до поеми "Тарас Трясило".)

Коли Поляки Україну
взяли в залізні остроги,
і в морі синім кров невпинно
нові робила береги.

Коли про волю кожний марив
і од панів у Січ тікав,
Тарас Трясило од Татарів
Ржеч Посполиту захищав...

О, Січе, знай! Якби-ж то знати,
які лишила ти сліди!
Твої вали, твої гармати
дивились зовсім не туди.

А ти, козацькая голото,
що за горілку пропила
свої штани, свою свободу
й сміттям у гетьманів була...

Ти, що червінцями століття
гасила свій бунтарський гнів,
од галушок мабудь осліпла
і не побачила катів!...

Дарма, дарма... Де ясні чола
твоїх таки-ж проводирів...
Ти їх кійками запорола,
або втопила у Дніпрі...

А там, далеко, паннам — чари,
мазурки хвилі, шепіт трав...
Їх не лякали яничари,
в полон татарин їх не брав!...

Ти-ж мій огонь, моя шипшино,
як память світлая мерця!
Куди вела тебе старшина
так і не знала до кінця.

Моя далека Україно!
Як довго ждала ти весни!
Тебе-ж гонили до загину
і наші і чужі пани...

От чому Польща і Вкраїна
були в незнанні, в забутті...
Та гнів останній дзвоном лине,
Й схрестились знову їх путі...

Нехай обдурені селяне
впряглись у рідне ярмо,
і рідний пан на рідним лані
і рідний ксьондз і рідний бог!..

Та гнів останній дзвоном лине
в серця схвильовані до дна...
нема ні Польщі, ні Вкраїни, —
є Революція одна!

Згадаєш ти проклятий пане
це слово терпкеє моє,
коли тобі твого жупана,
народ багнетами пробє!

Володимир Сосюра.

ВАРТІСТЬ КОРОБКИ СІРНИКІВ В МИНУЛОМУ.

Цього року минає 100 літ від часу, як Анґлієць Джон Вокер винайшов сірники і став їх продавати коробочку по 1 шілінґу і 4 пенси (около 30 центів). Виходить, що перед поширенням фабрикації цего товару був він ще надто дорогий.